

HAYATIMIZIN
GERİ KALANI

BEN MARKOVITS

ÇEVİREN: ŞAFAK TAHMAZ

livefa
yayınevi

Benjamin Markovits, Britanyalı-Amerikalı yazar. Aralarında Lord Byron'ın yaşamını konu alan bir üçlemenin de bulunduğu on iki roman yazdı. 2013 yılında *Granta* dergisi tarafından "En İyi Genç Britanyalı Romancılar" arasında gösterildi. 2016'da *You Don't Have To Live Like This (Böyle Yaşamak Zorunda Değilsin)* adlı romanıyla James Tait Black Kurgu Ödülü'nü kazandı. 2025'te yayımlanan *The Rest of Our Lives (Hayatımızın Geri Kalanı)* adlı romanı 2025 Booker Ödülü için kısa listeye kaldı.

Şafak Tahmaz, İstanbul Üniversitesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü'nde lisans ve yüksek lisans eğitimi aldı. Çevirmenlik, editörlük ve telif hakları üzerine çalışıyor. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler okuyor. Eserlerini Türkçeye çevirdiği yazarlar arasında Azaaren Ooloomi, Ivan Vladislavic, Naomi Booth, Garth Greenwell, Susan Abulhawa, Anthony Aveni ve Renata Salecl gibi isimler yer alıyor.

Caroline'e...

1

Oğlumuz on iki yaşındayken, eşim sinagogdan tanıdığı Zach Zirsky adında bir adamla ilişki yaşamaya başladı. Zach benden biraz daha gençti, üç dört yaş kadar; üç oğlu vardı, üçü de bizim iki çocuğumuzdan küçüktü ama bir anlamda durumları eşimle aynıydı: İkisinin de eve iyi para getiren eşleri vardı. Bu da onların fazla bir şey yapmak zorunda olmadıkları, sıkıldıkları, huzursuz oldukları, hatta zaman zaman depresif oldukları anlamına geliyordu. Zach'in eşi Westchester County'de onkoloji bölümünün başındaydı. Purim gıda bankası kermesinde, katlanır masanın ve kâğıt örtünün altından Zach'in Amy'nin eline dokunduğunu gördüm. Zach kısa boy-luydu; 1,70 metre kadar, omuzları genişti ve esmerdi. Göğsü açık keten gömlekler giyerdi; göğüs kılları kırılaşmaya başlamıştı. Pazar günleri Temple Beth'te çocuklara gitar çalıyor, onlara ağaç dikmeli, şen şakrak ama bariz İsrail yanlısı "Topaç Dön, Dön" gibi Yahudi ilahileri öğretiyordu. Bar mitzvahta bütün yaşlı kadınlarla ve saçları örgülü küçük kızlarla dans eden tiplerdendi, böylece güzel annelerin beline de sarılabiliyor, kimse de bundan rahatsızlık duymuyordu. Amy ile el ele tutuşurken görmeden önce bile ondan hoşlanmamıştım.

Ebeveynlerim Katolikti ama babam dinin büyük bir kostüm partisi olduğunu düşünür ve kostümlerden de nefret ederdi. Belki de bu yüzden sinagoga hiç bağ kuramadım ki bu da şu anlama geliyordu: Amy'nin kendini ait hissettiği geniş bir sosyal çevresi vardı, bense bundan mahrumdum.

Bana Zach'i ben zaten biliyorken ve ilişkileri çoktan bitmişken anlattı. Vicdanı çok rahatsızdı, o kadar rahatsızdı ki ona böylesine suçlu hissettiren kişiye öfkelenmekten alamıyordu kendini. O kişi de bendim. Benim de öfkelenmemi istediğini söylüyordu; tek istediği bir tepki vermemdi, hepsi bu. Ama bu hiç benim tarzım değil. Bir şeyi düzeltmek için yapabileceğim bir şey varsa, yapmaya çalışırım. Bu durumdaysa ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. "Dünya yıkıl-sa umurunda değil," diye çıkıştı Amy. Ben de "Yaptığım her şeyi sen ve çocuklar için yapıyorum. Başka hiçbir şey benim için önemli değil," dedim.

"Peki ne yapmak istiyorsun?" diye sordum sonra, "Boşanmak istiyor musun?"

İstemiyordu. En azından çocuklar evden ayrılana kadar değil. Ev ve çocuklar, son on iki yıldır sahip olduğu tek şeydi. Zach ile olanlar hiçbir anlam ifade etmiyordu; daha ziyade bir tür kendine zarar verme eylemi gibiydi. (Gençliğinde uyluğunu jiletle kesip durduğunu bildiğimi biliyordu.) İlgi çekme çabası işte. Amy kendi motivasyonları ve eylemleri hakkında hem kendini hem de başkalarını kolayca ikna eden hikâyeler anlatan biridir, bu yüzden bazen onunla olup bitenler hakkında konuşmak, hatta gerçekte ne olduğunu anlamak bile zor olabilir.

Yirmi altı yaşındayken birine âşık olursunuz, onu başka bir gözle ve tüm iyi ihtimalleriyle görürsünüz; yıllar süren evlilik, ortak ebeveynlik ve günleri geçirmek için almak zorunda kaldığınız diğer tüm ortak kararlardan sonra, o kişi hakkında size az çok doğru gibi görü-

nen bir fikir edirsiniz. Eđer kendinizi yanılısamalara kaptırmaya devam ederseniz, bu sizin hatanızdır. Evli kalmaya devam ediyorsanız, bu kişinin böyle olduğunu, onunla sürdürdüğünüz hayatın da böyle olacağını kabul etmişsiniz demektir; hiçbir zaman yapmayacağını ya da vermeyeceğini gayet iyi bildiğiniz şeyleri beklemekten vazgeçersiniz. Bu biraz Knicks taraftarı olmak gibidir.

Öte yandan kendimle bir anlaşma yaptım: Miriam üniversiteye gittiğinde, sen de gidebilirsin. Belki bu da o yanılısamalardan biriydi ama Amy bana Zach'ten bahsettikten sonraki ilk birkaç ayı atlattırma yardımcı oldu; çocukların iyiliği için her şey yolundaymış gibi davranmamız gerekti. Ne var ki her şey durulduğunda dahi bizimki eksi C düzeyinde bir evlilikti; bu da hayatımızın geri kalanını B'den daha yüksek notlamayı güçleştiriyordu.

On iki yıl sonra Miriam on sekizine bastı. Ağustos ayının ilk birkaç haftasını Cape Cod'da geçirdik. Amy'nin ailesinin Wellfleet'te neredeyse bir yıl önceden rezerve etmeniz gereken bir evi vardı, ki o zaman dahi konaklama konusunda çok fazla çakışma ve tartışma yaşanırdı. Bahçede, teoride şilte sayısı kadar kişinin uyuyabileceği bir stüdyo vardı; bu yüzden saçakların altında bir köşede bir yığın eski şilte dururdu. Tabii banyoyu başkalarıyla paylaşmayı ya da sabahları verandanın dışında bir yere işemek için dışarı çıkmayı umursamanız lazımdı. Normalde şehirde kalır, sadece hafta sonları gelirdim. Ama Miriam'ın evde geçireceği son yaz olduğu için iki hafta izin almıştım.

Amy'nin ağabeyi Richard, yeni karısı ve yeni doğan bebekleriyle ana eve yerleşmişti. Diğer iki çocuğu otuzlarındaydı, hatta birinin kendi bebeği vardı. Bu yüzden onlar evi, biz de stüdyoyu aldık. Bu durum bana makul görünse de Amy bunu ailesinin Richard'ı öncelendiğinin bir başka örneği addediyordu. İdolleştirdiği babası yıllar

önce, Amy henüz lisedeyken vefat etmişti. Annesiyle olan ilişkisi ise daha karmaşıktı. Her neyse, yaşanan tuhaf şeylerden biri de Esther'in -Amy'nin annesi- Richard ve Kelsey'in ebeveyn banyosu olan tek yatak odasında kalmasına izin vermesiydi. Oysa geçmişte biz kendisiyle evi paylaşırken kendi odasında kalmakta ısrar etmişti. Açıklaması "Çünkü Tom sadece hafta sonu için geliyor" şeklindeydi. (Tom benim.)

Yani bir bakıma bize odasını vermeyişi tabii ki benim yüzümdendi.

Ama Naftali ailesi o kadar kalabalık ki hepsini takip etmek imkânsız ve çoğunun bu hikâyeye ilgisi yok.

Amy ile Boston'daki lisansüstü eğitimim sırasında tanıştım. O eğitim alanında yüksek lisans yapıyordu, bense 60'ların Amerikan romanları üzerine hazırladığım doktora tezimin üçüncü yılındaydım. Tam tezimi yazmaya başlamam gereken noktadaydım, bu yüzden de doktorayı bırakıp hukuk fakültesine gitmenin hayallerini kuruyordum. Amy, Ethan Konchar Göttingen'deki Max Planck Enstitüsü'nden burs kazanana kadar onunla birlikteydi, Ethan benim de arkadaşım. Veda partisi Ethan'ın okuldan arkadaşı Sam Tierney'yle paylaştığı Somerville'deki evinde yapıldı.

Amy olağanüstü güzel bir kadındı, üstelik güzelliğini alçakgönüllülükle taşıyordu. Stratejisi öylece, sakince durmaktı, böylece etrafa yanlış sinyaller yaymazdı. Fakat bu doğal olarak onun daha çok dikkat çekmesine neden oluyordu. Partide insanlar Amy'ye, Ethan'ın gidecek olmasından duydukları üzüntüden dem vurup durdular. Amy, insanların bekledikleri hissedip davranarak onları memnun etmeye çalışan biriydi. O gece içkilerin bulunduğu mutfakta sıkışıp kaldı; insanlar yanına gidip "Onu ne zaman tekrar göreceksin?" gibi sorular sorup duruyordu. O sırada ilişkilerine devam edip etmeyecekleri henüz belli değildi. Amy 1,78 metre boyunda ve harika bir duruşu var. Çocukluğunun büyük bölümünde balerin olmak istemiş ama

sonra fazlaca boy atmış. Pek Yahudi gibi görünmüyor. Omuzlarına kadar uzanan uzun, kahverengi, kıvrıkcık saçları ve etkileyici güzellikte, aristokratik hatları olan bir yüzü var. Üniversitede bir saat firması için modellik bile yapmış; ata binebilecek türden bir kadına benziyor, hatta binebiliyor da. Lisenin son iki yılında, babası öldükten ve New York'a geri taşındıktan sonra Brearley'e gitmiş.

Ethan'dan numarasını aldım ve partiden birkaç hafta sonra nasıl olduğunu sormak için telefon açtım. Ethan ayrıldıklarını söylemişti ama Amy biz çıkmaya başladıktan sonra bile Ethan'ı aldatıyormuş gibi hissediyordu; bu da ilişkinin ilk birkaç ayını daha önceki ilişkilere nazaran çok daha yoğun kıldı. Noel'den önce beni Capèe davet etmesi onun için büyük bir adımdı.

O günlerde kendimi hâlâ olgun olan taraf gibi hissediyordum: Ben yirmi altı yaşındaydım, o ise yirmi üçündeydi; bir arabam vardı, Alaska Airlines'ta müşteri temsilciliği yaparak satın aldığım bir Toyota Corolla. Hafta sonlarını Logan'da geçirirdim; uçuş öncesi tüm süreç benim sorumluluğundaydı. Capèe giden ana yolda ilerliyoruz, kıta giderek daralıyordu, dışarıyı yaklaşık -6 derece olmasına rağmen -gerçi parlak, buz gibi kış güneşi vardı- Amy beni "Wellfleet Dairy Bar and Mini-Golf"te durdurdu. Sezon dışı olduğu için beklediği gibi kapalıydı ama yine de bana göstermek istemişti. Her yaz eve varmadan önce, babası onlara dondurma almak için arabayı buraya kenara çekmişti. Zengin insanların hayatlarındaki bazı nimetlere karşı sergiledikleri küçük, çocukça ritüellere dair ilk kez fikir ediniyordum.

Mesela eve vardığımızda, valizleri açmadan önce mutlaka sahile inmemiz gerektiğini de öğrenmiştim. Dik bir ahşap merdivenden inip, denize ulaşana kadar kumullardaki deniz otlarının arasından sendeleyerek yürüyordunuz. Dediğim gibi hava yaklaşık -6 dereceydi, saat de öğleden sonra üç civarı. Coğrafyasını pek çözememişim

ama burası koy tarafıydı. Kum tepelerinin üzerinde hâlâ erimemiş kar birikintileri vardı; rüzgâr kuvvetli esmiyordu, deniz bildiğimiz deniz gibi görünüyordu.

Amy orada olmaktan ötürü çok mutluydu: liseli bir kız edasında, çok ama çok mutlu. Nihayet etrafa bakma fırsatı yakaladığımda evin kendisinin de gerçekten büyüleyici olduğunu fark ettim. Naftali ailesi buraya otuzlu yıllarda taşınmış. Amy'nin dedesi Wellfleet'te pek çok ev inşa eden Hayden Walling'i tanıyormuş ve başlangıçta geleneksel bir Cape Cod tarzında olan bu evi bir kanat ve ikinci bir kat ekleyerek genişletmiş. Birbiriyle uyumlu yapılar değillerdi ama hepsi birlikte hoş bir bütün oluşturuyordu. Bilirsiniz işte; hani şu eski halılar, Shaker tarzı mobilyalar... Ben o zamanlar böyle şeyleri bilmiyordum ama içimden "Miras almak istediğim hayat tam da bu," diye geçirmiştim.

Temel stil işlevsel şıklıktı. Mutfaktaki tencere ve tavalar dolaplara konulmak yerine duvardaki kancalara asılmıştı. Lavabo, koy manzaralı pencerenin hemen altındaydı. Tahtalar ayak bastıkça gıcırdayordu. Alt katta perde olmadığı için batmakta olan güneşin ışığı yere ve duvarlara tuhaf açılarda, devasa huzmeler halinde vuruyordu. Duvarlarda Max Ernst'in tuhaf küçük kuş adam tablosu da dahil olmak üzere birikmiş koca bir aile tarihi vardı. Amy bu tabloyu işaret ederek "Gerçekten değeri olan tek şey bu" dedi, "Babam onunla tanışmış." Yemek odasındaki masanın üzerindeki duvarda, Amy'nin dedesi ve üç amcasının stüdyoda çekilmiş siyah-beyaz fotoğrafları asılıydı. Hepsi farklı alanlarda çok başarılı insanlardı; ikisi ciddi paralar kazanmıştı.

Aynı zamanda Amy'nin anaokulunda yaptığı resimlerden biri, birleştirilmiş deniz camı parçaları, gerçek kum ve otlar, Crayola yeşiliyle boyanmış deniz manzarası gibi şeyler de vardı. Hepsi çerçevelenmiş ve merdivenlerin dibine asılmıştı.